

Торохтій Богдан Григорович,

кандидат економічних наук

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2006-5819>

ДО ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ У ДОСТУПІ ВЕТЕРАНІВ ДО ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

У статті досліджено правові та організаційні засади реалізації принципу безбар'єрності у доступі ветеранів до публічних послуг. Проаналізовано чинне законодавство України у сферах соціального захисту, охорони здоров'я, реабілітації, освіти та зайнятості. Встановлено, що нормативна база сформована, однак її практична реалізація потребує вдосконалення. Обґрунтовано необхідність спрощення процедур надання послуг, удосконалення законодавства та впровадження організаційних механізмів, зокрема інституту «помічника ветерана» і цифрових сервісів.

Ключові слова: ветеранська політика, безбар'єрність, публічні послуги, соціальний захист, доступність, соціальний супровід, помічник ветерана.

Постановка проблеми. Забезпечення прав ветеранів є складовою діяльністю держави щодо виконання конституційних обов'язків у сфері соціального захисту та гарантування рівного доступу до публічних послуг. Після звільнення з військової служби особа набуває права на отримання адміністративних, соціальних, медичних, освітніх та інших послуг, передбачених законодавством. Реалізація цих прав залежить не лише від наявності відповідних норм законів, а й від реальної можливості звернутися до органів публічної влади та отримати послугу без надмірних перешкод.

Складність безбар'єрного отримання публічних послуг ветеранами зумовлена низкою чинників. По-перше, Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 року та інші нормативно-правові акти передбачають понад 40 пільг, які надаються різними органами державної влади та доступ до них ускладнений бюрократією. Окремі чинні законодавчі та підзаконні НПА стосуються соціального захисту ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб. Це посилює бюрократичний хаос та ускладнює процес отримання відповідних публічних послуг та реінтеграції до мирного життя (особливо якщо людина має право одночасно на декілька пільгових статусів) [1].

По-друге, за даними Міністерства у справах ветеранів України, кількість осіб із статусом ветерана в Україні суттєво зросла після 2022 року. Станом на початок 2025 року в Україні налічується понад 1,2 млн ветеранів війни [2]. Подальше оновлення статистики свідчить, що станом на 1 вересня 2025 року кількість осіб зі статусом учасника бойових дій перевищила 1,3 млн. [3]. Динаміка надання статусу учасника бойових дій за останні роки демонструє різке зростання після початку повномасштабної агресії. Якщо у 2022 році статус отримали близько 12 871 особи, то у 2023 році – 324 018 осіб, у 2024 році – 267 263 особи, а за дев'ять місяців 2025 року – 165 933 особи [3]. Таким чином,

у 2023 році порівняно з 2022 роком приріст становив понад 2400 %, що свідчить про кратне збільшення кількості осіб, які набувають статусу учасника бойових дій. Зазначена тенденція обумовлює постійне зростання кількості осіб, які звертаються за публічними послугами, що безпосередньо впливає на організацію їх надання [4; 5].

Вказані обставини обумовлюють актуальність нашого дослідження і пошуку проблем удосконалення правового регулювання та організації діяльності публічної влади щодо безбар'єрності надання публічних послуг ветеранам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній науковій літературі окремі аспекти ветеранської політики, соціального захисту ветеранів та організації надання публічних послуг досліджувалися низкою науковців. Так, М. Барна аналізує питання формування та реалізації державної політики у сфері соціального захисту військовослужбовців і ветеранів. Л. Наливайко досліджує правові засади діяльності органів публічної влади у сфері забезпечення соціальних прав громадян і надання публічних послуг. Н. Ширяєва приділяє увагу проблемам соціальної роботи з ветеранами та демобілізованими військовослужбовцями, зокрема питанням їхньої соціальної адаптації та підтримки. Я. Жаліло розглядає інституційні та управлінські механізми формування та реалізації державної політики у сфері реінтеграції військовослужбовців у цивільне життя.

У зарубіжній науковій літературі проблематика соціальної підтримки ветеранів і доступності публічних сервісів розглядається у працях М. Кінселлата та В. Араса, які досліджують питання реінтеграції ветеранів, розвитку інклюзивних державних сервісів і підвищення доступності соціальних та адміністративних послуг для осіб, які зазнали наслідків воєнних дій.

Водночас аналіз наукових праць свідчить, що питання реалізації принципу безбар'єрності у доступі ветеранів до публічних послуг не отримало належного комплексного висвітлення. Наявні дослідження

переважно зосереджені на загальних засадах ветеранської політики, соціального захисту або організації соціальної роботи, тоді як проблематика правового регулювання та організаційних механізмів забезпечення безбар'єрного доступу ветеранів до публічних послуг залишається недостатньо розробленою та потребує подальшого наукового дослідження.

Метою статті є аналіз правового регулювання та організації надання публічних послуг ветеранам з позицій реалізації принципу безбар'єрності, а також визначення проблем практичного застосування відповідних норм законодавства. Для досягнення поставленої мети передбачено такі завдання: дослідити чинну нормативну базу у сфері ветеранської політики та надання публічних послуг, окреслити основні проблеми їх доступності для ветеранів і запропонувати напрями вдосконалення правового регулювання та організаційних механізмів забезпечення безбар'єрності.

Методологія дослідження ґрунтується на використанні комплексу загальнонаукових і спеціально-юридичних методів. Зокрема, застосовано формально-юридичний метод для аналізу норм законодавства України, що регулюють питання надання публічних послуг ветеранам; системно-структурний метод – для дослідження взаємозв'язку нормативно-правових актів у сфері ветеранської політики; порівняльно-правовий метод – для зіставлення національного правового регулювання з європейськими підходами до забезпечення доступності соціальних і публічних сервісів; а також метод узагальнення та аналізу – для формування висновків щодо проблем практичної реалізації принципу безбар'єрності та визначення напрямів удосконалення законодавства й організації діяльності органів публічної влади.

Виклад основного матеріалу. Передумовою для ефективної реалізації права на соціальний захист у європейському правовому контексті є наявність чітко сформульованих стандартів, що мають нормативне закріплення та відповідні механізми втілення. Ці стандарти ґрунтуються на сукупності принципів, що відображають правову еволюцію соціального права в європейському просторі, та визначають обсяг зобов'язань держав щодо гарантування соціальних прав особи. Варто також наголосити, що європейські стандарти не обмежуються нормативними гарантіями, а акцентують на ефективності доступу до соціальних послуг, що прямо пов'язано з принципом ефективного правозастосування. Зокрема, Європейський комітет соціальних прав неодноразово звертав увагу на необхідність не лише декларувати права, а й створювати інституційну спроможність держави щодо їх реалізації: прозорі процедури подання заяв, відсутність дискримінаційних бар'єрів, фахова підготовка працівників соціальних служб, доступність сервісів для осіб з особливими потребами. У цьому контексті ключовими стають індикатори якості соціального захисту: швидкість реагування, охоплення, рівень задоволення потреб, правова захищеність користувачів [6; 7].

Нормативну основу ветеранської політики становить Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Цей закон визначає основні гарантії та порядок отримання публічних послуг і пов'язаних із ними пільг, зокрема у сферах медичного забезпечення, житлово-комунальних послуг, забезпечення житлом, грошових виплат і компенсацій, транспорту, освіти, зайнятості та підтримки підприємницької діяльності, організації поховання, а також питань підтвердження статусу ветерана і отримання необхідних відомостей.

Окремо врегульовано питання діяльності та підтримки ветеранських об'єднань [8].

Поряд із цим Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» встановлює гарантії для військовослужбовців і членів їхніх сімей. Зокрема, передбачено першочергове надання дітям військовослужбовців місць у закладах загальної середньої освіти, дошкільної освіти та в дитячих оздоровчих таборах незалежно від форми власності. Також визначено виплату грошової допомоги на оздоровлення та надання державної допомоги сім'ям з дітьми у порядку і розмірах, установлених законодавством України [8].

Окремі питання надання публічних послуг і соціального захисту ветеранів врегульовано також іншими законами, зокрема: Законом України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг», Законом України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», Законом України «Про основи соціального захищеності осіб з інвалідністю в Україні», Законом України «Про соціальні послуги», Законом України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», Законом України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», Законом України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», Законом України «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції та деяких інших осіб та їх соціальний захист», Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Законом України «Про поховання та похоронну справу». Деталізація порядків надання окремих послуг і виплат здійснюється постановами Кабінету Міністрів України та наказами центральних органів виконавчої влади.

З метою впорядкування доступу до сервісів для ветеранів Міністерство у справах ветеранів України у співпраці з Міністерством цифрової трансформації створили єдину державну цифрову платформу «Ветеран PRO». Її призначення полягає в наданні ветеранам, ветеранкам та членам їхніх сімей можливості отримувати інформацію про державні послуги, пільги, програми та інші можливості, а також користуватися ними через єдину точку доступу [9].

Розвиток безбар'єрності у доступі до публічних послуг закріплено у низці стратегічних і програмних документів держави. Зокрема, розпорядженням Кабінету Міністрів України схвалено Стратегію ветеранської політики на період до 2030 року та затверджено операційний план заходів з її реалізації у 2024–2027 роках [10]. У зазначеному документі визначено завдання щодо удосконалення системи надання публічних послуг ветеранам, спрощення процедур їх отримання та впровадження сервісних рішень для осіб, які звільнені з військової служби. Питання створення доступного середовища також визначено Національною стратегією із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року [11], яка передбачає заходи зі створення безперешкодного середовища для всіх суспільних груп, забезпечення рівних можливостей кожній людині реалізовувати свої права, отримувати послуги на рівні з іншими шляхом інтегрування фізичної, інформаційної, цифрової, суспільної, громадянської, економічної та освітньої безбар'єрності до всіх сфер державної політики. Окреме значення має Концепція Державної цільової програми з підтримки ветеранського підприємництва на 2026–2028 роки, яка містить напрями державної підтримки ветеранів у сфері започаткування та

ведення господарської діяльності, а також без бар'єрного надання відповідних послуг у цій сфері [12]. Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2025 року № 1007 «Деякі питання створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах» [13] визначено організаційні заходи щодо формування доступного простору в територіальних громадах. Зазначені акти у сукупності формують нормативну основу реалізації принципу безбар'єрності у сфері надання публічних послуг, у тому числі щодо осіб, які мають статус ветеранів війни.

Аналіз законодавства та стратегічних документів дає підстави зробити висновок, що в Україні загалом створено нормативну базу, яка регулює безбар'єрність у наданні публічних послуг ветеранам і визначає засади державної політики у цій сфері. Законами України та актами Кабінету Міністрів України встановлено гарантії та порядок отримання публічних послуг у сферах соціального захисту, охорони здоров'я, реабілітації, освіти, зайнятості, житлового забезпечення та в інших напрямках [14]. Стратегічні документи визначають цілі та завдання держави щодо забезпечення доступності публічних послуг для ветеранів і членів їхніх сімей.

Разом із тим наявність норм законів і підзаконних актів не забезпечує належного виконання їх положень у діяльності органів публічної влади. Для удосконалення правового регулювання та організації реалізації принципу безбар'єрності у наданні публічних послуг ветеранам необхідно вжити дієвих заходів державної політики. Такі заходи мають бути спрямовані на уточнення та систематизацію норм законодавства, удосконалення порядку надання публічних послуг, а також на забезпечення належної організації діяльності органів публічної влади у цій сфері.

Ветеранська політика має здійснюватися з урахуванням засад і принципів, визначених Національною стратегією зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Для ветеранів з інвалідністю необхідно забезпечити рівні можливості доступу не тільки до публічних послуг, а також до участі у суспільному житті, створенні безбар'єрної інфраструктури. Це зумовлює потребу у спільних діях органів публічної влади, органів місцевого самоврядування, закладів і установ, громадських об'єднань та суб'єктів господарювання, які залучаються до надання публічних послуг і створення інклюзивної та безбар'єрної інфраструктури [15].

Забезпечення безбар'єрності передбачає, зокрема, переобладнання об'єктів і просторів, що використовуються населенням, з урахуванням потреб осіб з інвалідністю; у цьому важливою є роль територіальних громад. Окремим напрямом є розвиток виробництва товарів і надання послуг для осіб з інвалідністю, включаючи засоби пересування, допоміжні засоби, предмети побуту та інші необхідні рішення.

Важливе значення має використання електронних комунікацій в мережі Інтернет і на інтернет-ресурсах для забезпечення доступності публічних послуг. Розширення застосування електронних сервісів у наданні послуг, розвиток електронної участі, підвищення доступності цифрового контенту, навчання користувачню електронними сервісами та забезпечення доступу до швидкісного інтернету можуть розглядатися як складова організації безбар'єрності для ветеранів [15].

Окремо слід забезпечити повноту і своєчасність виконання державою встановлених законом зобов'язань щодо ветеранів: здійснення виплат (у тому числі сім'ям загиблих), надання статусів, призначення пільг і допомог, а також організацію медичної та психологічної

реабілітації і заходів професійної адаптації. Під час масового звернення ветеранів за послугами необхідним є спрощення порядку їх надання, розвиток електронних сервісів, залучення органів місцевого самоврядування, мережі центрів надання адміністративних послуг, а також використання мобільних офісів і сервісних груп [15].

Поряд із фізичною доступністю важливо забезпечити доступність інформації про публічні послуги та порядок звернення за ними. Також доцільно вживати заходів щодо зменшення соціальних бар'єрів, які ускладнюють інтеграцію ветеранів у суспільство. Для цього необхідно розвивати інклюзивні сервіси, забезпечувати можливість користування електронними послугами для різних груп ветеранів, поширювати роз'яснювальні матеріали та залучати до співпраці громадські організації і бізнес [16].

Як зазначають фахівці, ветерани війни та демобілізовані особи стикаються з численними проблемами, серед яких: посттравматичний стресовий розлад, травми головного мозку, проблеми з адаптацією до цивільного життя, сімейні проблеми тощо. Для вирішення зазначених проблем необхідна допомога кваліфікованих фахівців з соціальної роботи, кількість яких на сьогодні не відповідає цим потребам і призводить до їх перевантаження та зниження якості надання соціальних послуг. Саме фахівці з соціальної роботи, компетентність яких забезпечує надання ефективних реабілітаційних, психологічних, освітніх послуг, – є провідниками між цивільним середовищем та ветеранами війни [17]. На нашу думку, сьогодні не достатньо таких фахівців, мова йде саме про те, що існує нагальна потреба у створенні серед фахівців з соціальної роботи спеціальних посад для осіб, які повинні працювати саме з ветеранами «соціальні працівники із супроводу ветеранів».

Крім того, доцільним є створення при ЦНАП посад «помічника ветерана». Помічник ветерана має бути визначений як суб'єкт сервісного супроводу, який забезпечує практичну реалізацію принципу безбар'єрності під час звернення за публічними послугами. Помічник ветерана здійснює первинне правове інформування про доступні публічні послуги, умови їх надання, строки розгляду заяв та можливі результати розгляду звернення. Він також визначає потреби ветерана і допомагає сформувати послідовність звернень залежно від конкретної ситуації (медична допомога, реабілітація, зайнятість, соціальна підтримка).

Помічник супроводжує подання заяв і документів до ЦНАП та інших уповноважених суб'єктів, забезпечує взаємодію з органами публічної влади для недопущення повторного подання однакових відомостей, інформує про стан розгляду та порядок оскарження рішень. Окремою функцією є сприяння доступності послуг для ветеранів з інвалідністю через взаємодію з фахівцями медичного, соціального та реабілітаційного профілю. Для ефективної діяльності інституту необхідне нормативне визначення статусу, повноважень, стандартів роботи та вимог щодо захисту персональних даних.

Висновки. Проведене дослідження показує, що в Україні сформовано систему законодавчих і підзаконних актів, які регулюють питання безбар'єрності у наданні публічних послуг ветеранам та визначають засади державної політики у цій сфері. Водночас наявність відповідних норм не гарантує їх ефективного застосування під час надання публічних послуг органами публічної влади. Практичні труднощі зумовлені тим, що надання публічних послуг ветеранам регулюється значною кількістю нормативно-правових актів і здійснюється різними органами публічної влади. Унаслідок цього

ветеран змушений звертатися до кількох установ, подавати заяви за різними вимогами та повторно надавати ті самі відомості й документи, долаючи численні бюрократичні перешкоди. Це ускладнює своєчасне отримання публічних послуг, зокрема у сферах медичної допомоги, реабілітації, соціального забезпечення та зайнятості.

Вирішення проблем безбар'єрності у доступі ветеранів до публічних послуг потребує системного підходу, який поєднує удосконалення правового регулювання та впровадження організаційних заходів. У частині розвитку законодавства доцільним є його спрощення, а також підготовка і прийняття нової редакції Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» з метою більш чіткого визначення гарантій, порядку їх реалізації та повноважень органів публічної влади.

Організаційні заходи мають бути спрямовані на створення на рівні територіальних громад умов, що

забезпечують безбар'єрне отримання публічних послуг ветеранами. До них належать розвиток доступної інфраструктури, удосконалення механізмів надання послуг, які зменшують кількість звернень і повторне подання документів, а також запровадження інституту «помічника ветерана» та спеціальної посади соціального працівника із супроводу ветеранів. Це сприятиме консультуванню, супроводу звернень і налагодженню взаємодії з органами публічної влади під час отримання публічних послуг.

Перспективи подальших наукових розвідок у цьому напрямі пов'язані з дослідженням практичних механізмів реалізації принципу безбар'єрності у діяльності органів публічної влади, аналізом ефективності впровадження інституту «помічника ветерана», а також вивченням зарубіжного досвіду організації доступу ветеранів до публічних послуг з метою його адаптації до українських умов.

Список використаних джерел

1. Морій Ю. О., Івасик В. Ф., Звягінцева М. Ю., Фацієвич В.-Н. В., Олійник В. В., Пашкіна А. І. Аналіз системи соціального захисту ветеранів та військовослужбовців: посібник. К. : ГО «Юридична сотня», 2022. 142 с. URL : <https://legal100.org.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022-Bila-kniga.pdf>
2. Коляда О. В Україні понад 1,2 млн ветеранів: дані Міністерства у справах ветеранів України. *АрміяInform*. URL : <https://armyinform.com.ua/2025/02/19/v-ukrayini-ponad-12-mln-veteraniv-gromadyanske-suspilstvo-dopomagaye-derzhavi-v-yih-adaptaciyi-ta-praczevlashtuvanni-oksana-kolyada/>
3. Порохня Я. В Україні кількість учасників бойових дій зросла до понад 1,3 млн: дані Міністерства у справах ветеранів України. *LIGA.net*. URL : <https://news.liga.net/ua/society/news/v-ukraini-kilkist-uchasnykiv-bojovuykh-diy-zroslo-do-ponad-1-3-mln>
4. Терюханова М. Скільки УБД в Україні: дані Міністерства у справах ветеранів України. *Факти ICTV*. URL : <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20251008-skilky-ubd-v-ukrayini-dani-minveteraniv/>
5. Аналітична інформація за даними Міністерства у справах ветеранів України. URL : <https://data.mva.gov.ua/>
6. Наливайко Л. Р., Марценюк Л. В. «Безбар'єрна Україна»: проблеми та перспективи. *Нове українське право*. 2023. № 4. С. 82-93. DOI : <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.4.11>.
7. Наливайко Л. Р. Європейські стандарти права громадян на соціальний захист. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 4(3). С. 422-427. DOI : <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.3.62>
8. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 № 2011-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>
9. Здоров'я та відновлення (розділ «Медогляд/ВЛК»). *Ветеран PRO*. URL : <https://veteranpro.gov.ua/thematic-block/zdorovya-ta-vidnovlennya?user StatusCode=%D0%9E%D0%86%D0%92%D0%92#medoglyad-vlk>
10. Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 № 1209-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-%D1%80>
11. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80>
12. Про схвалення Концепції Державної цільової програми з підтримки ветеранського підприємництва на 2026-2028 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.11.2025 № 1343-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1343-2025-%D1%80>
13. Деякі питання створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах : постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2025 № 1007. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1007-2025-%D0%BF>
14. Наливайко І. О. Ефективність правового регулювання соціальних стандартів та гарантій: проблеми та перспективи. *Наукові перспективи*. 2023. № 37(7). С. 494–509. DOI : [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7\(37\)-494-509](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7(37)-494-509)
15. Власенко Р. В., Гушук І. В., Жаліло Я. А. та ін. Державна політика щодо ветеранів війни: аналіт. доповідь. К. : НІСД, 2025. 118 с. DOI : <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2025.04>
16. Концепція державної політики щодо ветеранів і ветеранок: експертний огляд та рекомендації Коаліції громадських організацій. 2025. URL : <https://www.pryncyp.org/wp-content/uploads/2025/12/derzhavna-veteranska-polityka-1.pdf>
17. Кримчак Л. Ю. Роль фахівця із соціальної роботи в процесі супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб. *Інноваційна педагогіка*. 2024. № 72. С. 71-75. DOI : <https://doi.org/10.32782/26636085/2024/72.11>

References

1. Morii, Yu. O., Ivasyk, V. F., Zviahintseva, M. Yu., Fatsievych, V.-N. V., Oliinyk, V. V., & Pashkina, A. I. (2022). Analiz systemy sotsialnoho zakhystu veteraniv ta viiskovoslužhbovtiv [Analysis of the system of social protection of veterans and military personnel]: posibnyk. K. : HO "Yurydychna sotnia", 142 s. Retrieved from : <https://legal100.org.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022-Bila-kniga.pdf> [in Ukrainian].
2. Kolyada, O. V Ukraini ponad 1,2 mln veteraniv: dani Ministerstva u spravakh veteraniv Ukrainy [In Ukraine, there are more than 1.2 million veterans: data from the Ministry of Veterans Affairs of Ukraine]. *ArmiiaInform*. Retrieved from : <https://armyinform.com.ua/2025/02/19/v-ukrayini-ponad-12-mln-veteraniv-groma-dyanske-suspilstvo-dopomagaye-derzhavi-v-yih-adaptaciyi-ta-praczevlashtu-vanni-oksana-kolyada/> [in Ukrainian].

3. Porokhnia, Ya. V Ukraini kilkist uchasykyv boiovykh dii zroslo do ponad 1,3 mln: dani Ministerstva u spravakh veteraniv Ukrainy [In Ukraine, the number of combatants has increased to over 1.3 million: data from the Ministry of Veterans Affairs of Ukraine]. *LIGA.net*. Retrieved from : <https://news.liga.net/ua/society/news/v-ukraini-kilkist-uchasykyv-boiovykh-diy-zroslo-do-ponad-1-3-mln> [in Ukrainian].

4. Teriukhanova, M. Skilky UBD v Ukraini: dani Ministerstva u spravakh veteraniv Ukrainy [How many UBDs are there in Ukraine: data from the Ministry of Veterans Affairs of Ukraine]. *Fakty ICTV*. Retrieved from : <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20251008-skilky-ubd-v-ukrayini-dani-minveteraniv/> [in Ukrainian].

5. Analitichna informatsiia za danymy Ministerstva u spravakh veteraniv Ukrainy [Analytical information according to the Ministry of Veterans Affairs of Ukraine]. Retrieved from : <https://data.mva.gov.ua/> [in Ukrainian].

6. Nalyvaiko, L. R., & Martseniuk, L. V. (2023). “Bezbarierna Ukraina”: problemy ta perspektyvy [“Barrier-free Ukraine”: problems and prospects]. *Nove ukrainske pravo – New Ukrainian Law*, 4, 82–93. DOI : <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.4.11> [in Ukrainian].

7. Nalyvaiko, L. R. (2025). Yevropeiski standarty prava hromadian na sotsialnyi zakhyst [European standards of citizens' right to social protection]. *Analitichno-porivnialne pravoznavstvo – Analytical and comparative jurisprudence*, 4(3), 422–427. DOI : <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.3.62> [in Ukrainian].

8. Pro sotsialnyi i pravovyi zakhyst viiskovosluzhbovtiv ta chleniv yikh simei [On social and legal protection of servicemen and members of their families] : Zakon Ukrainy vid 20.12.1991 № 2011-XII. Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12> [in Ukrainian].

9. Zdorovia ta vidnovlennia (rozdil “Medohliad/VLK”) [Health and recovery (section “Medical examination/VLK”). *Veteran PRO*. Retrieved from : https://veteranpro.gov.ua/thematic-block/zdorovya_ta_vidnovlennya?userStatusCode=%D0%9E%D0%86%D0%92%D0%92#medoglyad-vlk [in Ukrainian].

10. Pro skhvalennia Stratehii veteranskoj polityky na period do 2030 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii u 2024-2027 rokakh [On approval of the Veteran Policy Strategy for the period until 2030 and approval of the operational plan of measures for its implementation in 2024-2027] : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29.11.2024 № 1209-r. Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-%D1%80> [in Ukrainian].

11. Pro skhvalennia Natsionalnoi stratehii iz stvorennia bezbariernoho prostoru v Ukraini na period do 2030 roku [On approval of the National Strategy for Creating a Barrier-Free Space in Ukraine for the period until 2030] : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14.04.2021 № 366-r. Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80> [in Ukrainian].

12. Pro skhvalennia Kontseptsii Derzhavnoi tsilovoi prohramy z pidtrymky veteranskoho pidpriemnytstva na 2026-2028 roky [On approval of the Concept of the State Target Program for Supporting Veteran Entrepreneurship for 2026-2028] : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 26.11.2025 № 1343-r. Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1343-2025-%D1%80> [in Ukrainian].

13. Deiaki pytannia stvorennia bezbariernykh marshrutiv u naselenykh punktakh [Some issues of creating barrier-free routes in settlements] : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20.08.2025 № 1007. Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1007-2025-%D0%BF> [in Ukrainian].

14. Nalyvaiko, I. O. (2023). Efektyvnist pravovoho rehulivannia sotsialnykh standartiv ta harantii: problemy ta perspektyvy [The effectiveness of legal regulation of social standards and guarantees: problems and prospects]. *Naukovi perspektyvy – Scientific Perspectives*, 37(7), 494–509. DOI : [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7\(37\)-494-509](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7(37)-494-509) [in Ukrainian].

15. Vlasenko, R. V., Hushchuk, I. V., Zhalilo, Ya. A., & et al. (2025). Derzhavna polityka shchodo veteraniv viiny [State policy towards war veterans: analytical report]: analit. dopovid. K. : NISD, 118 s. DOI : <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2025.04> [in Ukrainian].

16. Kontseptsii derzhavnoi polityky shchodo veteraniv i veteranok: ekspertnyi ohliad ta rekomendatsii Koalitsii hromadskykh orhanizatsii [Concept of state policy for veterans: expert review and recommendations of the Coalition of public organizations]. 2025. Retrieved from : <https://www.pryncyp.org/wp-content/uploads/2025/12/derzhavna-veteranska-polityka-1.pdf> [in Ukrainian].

17. Krymchak, L. Yu. (2024). Rol fakhivtsia iz sotsialnoi roboty v protsesi suprovodu veteraniv viiny ta demobilizovanykh osib [The role of a social worker in the process of supporting war veterans and demobilized persons]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy*, 72, 71–75. DOI : <https://doi.org/10.32782/26636085/2024/72.11> [in Ukrainian].

Torokhtii Bohdan,

Candidate of Economic Sciences

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2006-5819>

ON THE ISSUE OF IMPLEMENTING THE PRINCIPLE OF BARRIER-FREE ACCESS TO PUBLIC SERVICES FOR VETERANS

The article examines the legal and organizational foundations for implementing the principle of barrier-free access to public services for veterans. The current legislation of Ukraine, which defines guarantees and the procedure for providing public services in the fields of social protection, healthcare, rehabilitation, education, employment, and housing, is analyzed. It is established that the regulatory framework in the field of veteran policy has been formed; however, the practical implementation of its provisions requires further improvement. It is found that public services for veterans are provided by different public authorities on the basis of numerous legal acts, which leads to repeated applications and the submission of identical documents. The necessity of improving the legal regulation of procedures for the provision of public services is substantiated, in particular through the preparation of a new version of the Law of Ukraine “On the Status of War Veterans and Guarantees of Their Social Protection”, simplification of requirements for submitting

applications and documents, and clarification of the interaction between public authorities. Special attention is paid to organizational measures aimed at creating conditions for barrier-free access to services at the level of territorial communities. The introduction of the institution of a «veteran assistant» and specialized social workers for veteran support is proposed as a tool for coordinating applications and ensuring individual assistance. It is concluded that the combination of improved legal regulation and the implementation of organizational mechanisms will ensure a more accessible and structured procedure for veterans to receive public services. It is further emphasized that the development of integrated digital platforms and interagency data exchange systems would significantly reduce administrative barriers and enhance the transparency and efficiency of service delivery for veterans. The study also highlights the importance of strengthening coordination between public authorities and local communities to ensure the consistent implementation of barrier-free principles in practice.

Key words: *veteran policy, barrier-free access, public services, social protection, legal regulation, accessibility, public authorities, social support, veteran assistant.*

Дата першого надходження статті до видання: 24.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.05.2026